

Umsögn Embættis landlæknis um tillögu til þingsályktunar um óháða, faglega staðarvalsgreiningu fyrir nýtt þjóðarsjúkrahús, 14. mál.

8. október 2018

Embætti landlæknis mælir gegn því að sameining og endurnýjun húsnæðis Landspítala verði tafir enn frekar. Fram hefur komið að breyting á staðarvali gæti frestað bráðnauðsynlegri uppbyggingu og endurnýjun húsnæðis um 10-15 ár, það er óásættanlegt. Umbætur í húsnæði Landspítala þola enga bið eins og margoft hefur komið fram.

Þá er uppbygging Landspítala við Hringbraut þegar hafin með byggingu sjúkrahótels og með jarðvegsframkvæmdum vegna byggingar s.k. meðferðarkjarna en fyrsta skóflustungan að meðferðarkjarnanum verður tekin eftir fáeina daga eða þann 13. október. Landlæknir telur farsælast að halda þeirri stefnu sem Alþingi hefur markað enda hafa tíu heilbrigðisráðherrar í sjö ríkisstjórnun komist að sömu niðurstöðu að undnagengnum fjölda greininga.

Hinsvegar telur landlæknir skynsamlegt að innan skamms verði byrjað að ræða og greina staðsetningu fyrir næstu kynslóð spítala sem reistur yrði eftir hugsanlega 30-40 ár.

Haldóra Viðarsdóttir

Aðstoðarmaður landlæknis
Embætti landlæknis

Velferðarnefnd Alþingis
Nefndasvið

Efni: Umsögn Landspítala um þingsályktunartillögu um óháða, faglega staðarvalsgreiningu fyrir nýtt þjóðarsjúkrahús.

149. löggjafarþing 2018-2019 Þingskjal 14 – 14. mál.

Landspítali hefur yfirfarið ofangreinda þingsályktunartillögu og leggst gegn þeirri staðarvalsgreiningu sem þar er fjallað um. Helstu ástæður þess eru eftirfarandi:

- Á síðustu 17 árum hefur fjöldi vandaðra staðarvalsgreininga sýnt Hringbrautarlóðina besta kostinn til að sameina bráðastarfsemi spítalans
- Alls hafa 10 heilbrigðisráðherrar í 7 ríkistjórnnum komist að sömu niðurstöðu
- Breytt staðarval fyrir uppbyggingu spítalans mun fresta langþráðri uppbyggingu á húsnæði fyrir bráða- og rannsóknarstarfsemi um 10 – 15 ár.
- Uppbygging á húsnæði spítalans við Hringbraut er löngu hafin og þolir enga bið.
- Framkvæmdir við meðferðarkjarna eru hafnar og sjúkrahótel verður tekið í notkun á næstu mánuðum

Landspítali styður hinsvegar að á næstu árum fari fram vönduð staðarvalsgreining fyrir næstu kynslóð spítala sem byggður yrði eftir nokkra áratugi. Mikilvægt er að taka frá hentuga lóð fyrir framtíðarþróun heilbrigðiskerfisins til lengri tíma. Slík greining má alls ekki trufla né tefja núverandi uppbyggingu við Hringbraut.

Sjá nánari umfjöllun í meðfylgjandi glærum.

Virðingarfyllt,

Páll Matthíasson
Forstjóri

Benedikt Olgeirsson
Framkvæmdastjóri þróunar

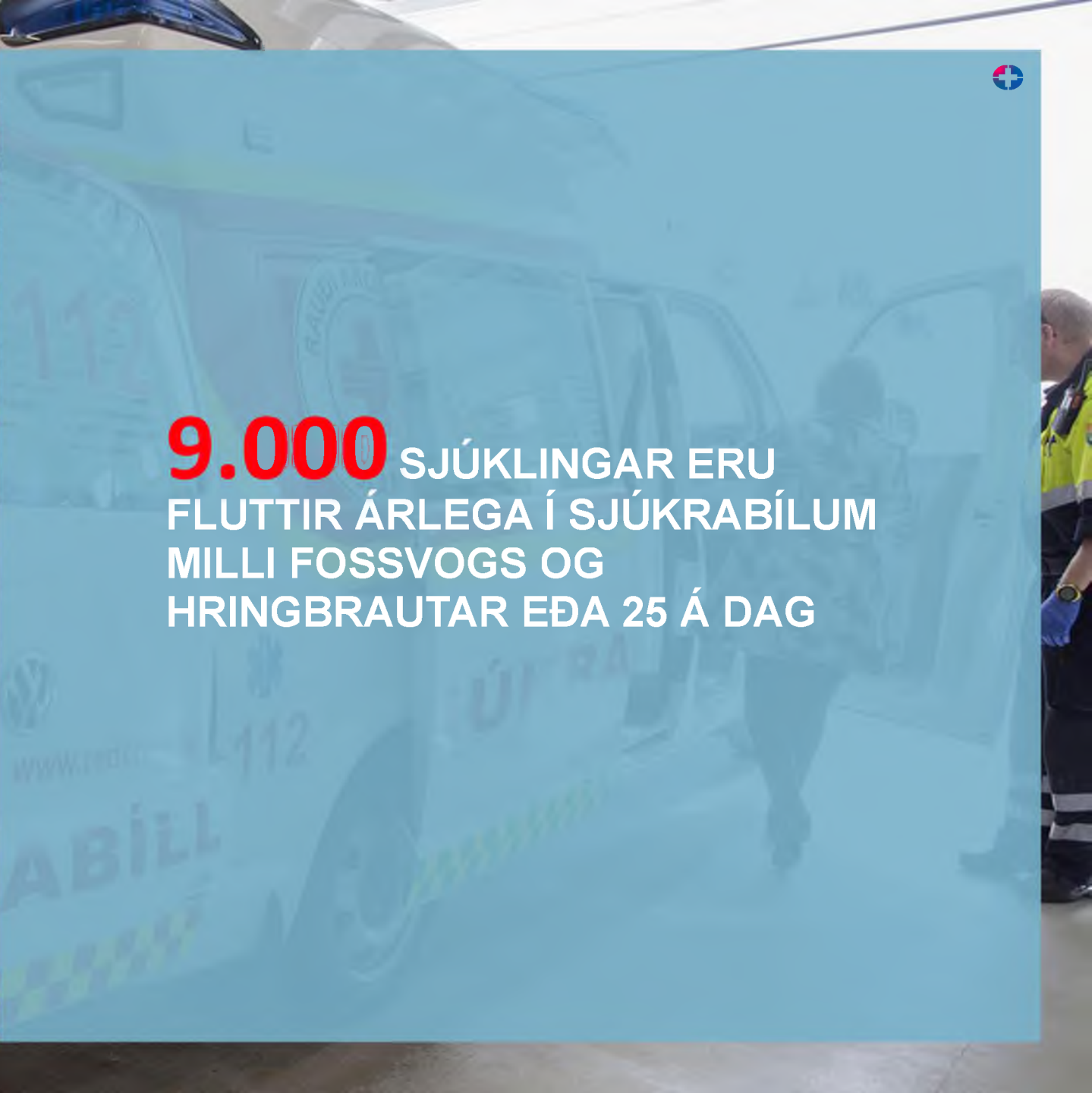
TILLAGA TIL ÞINGSÁLYKTUNAR UM ÓHÁÐA, FAGLEGA
STAÐARVALSGREININGU FYRIR NÝTT
ÞJÓÐARSJÚKRAHÚS – ÞINGSKJAL 14 – 14. MÁL

UMSÖGN LANDSPÍTALA

Október 2018

9.000 SJÚKLINGAR ERU
FLUTTIR ÁRLEGA Í SJÚKRABÍLUM
MILLI FOSSVOGS OG
HRINGBRAUTAR EÐA 25 Á DAG

HRINGBRAUTARVEREFNIÐ – 17 ÁRA FERLI AÐ BAKI

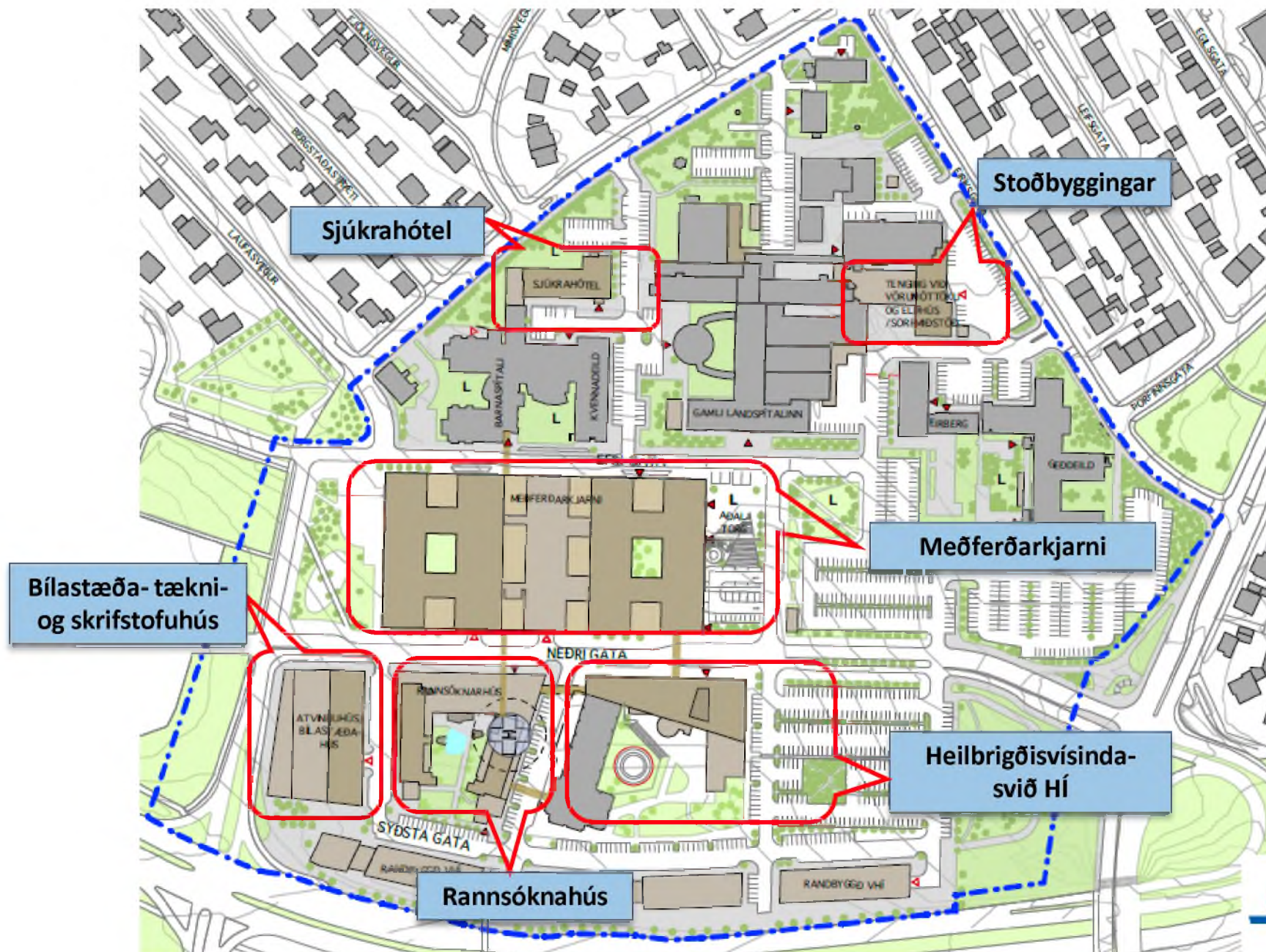
- 2000 Landspítali stofnaður með sameiningu Sjúkrahúss Reykjavíkur og ríkisspítala, fyrirheit um byggingu nýs háskólasjúkrahús
- 2002 Starfsnefnd heilbrigðisráðuneytisins leggur til uppbyggingu við Hringbraut
- 2005 Ríkisstjórnin heimilar skipulagssamkeppni lóðarinnar við Hringbraut
- 2008 Nefnd á vegum heilbrigðisráðuneytis endurmetur staðarvalið, Hringbraut aftur niðurstaðan
- 2010 Lög um byggingu nýs Landspítala við Hringbraut samþykkt á Alþingi
- 2010 – 2013 Forhönnun Spítal hópsins
- 2012 Reykjavíkurborg samþykkir deiliskipulag Hringbrautarlóðarinnar
- 2013 Allar skipulagsáætlanir samþykktar
- 2014 – 2018 Fullnaðarhönnun og bygging sjúkrahótelsins
- 2015 – 2019 Fullnaðarhönnun meðferðarkjarnans
- 2018 – 2023 Frekari hönnun og framkvæmdir við meðferðarkjarna, rannsóknahús og fleiri byggingar

10 heilbrigðisráðherrar úr fimm stjórnsmálaflokkum hafa komið að þessu ferli

VERKÁAFANGAR - ÁÆTLUN

- Sjúkrahótel
 - 4.300 m² – 75 herbergi
 - Hönnun 2014-2016 – framkvæmdir 2016 - 2018
- Meðferðarkjarni
 - 69.000 m² á 7 hæðum – sameinar bráðastarfsemi LSH við Hringbraut
 - Hönnun 2015 - 2019 – framkvæmdir 2018-2024
- Rannsóknahús
 - 14.000 m² – sameinar nær alla rannsóknarstarfsemi LSH
 - Hönnun 2018 – 2020 - framkvæmdir 2020 - 2024
- Bílastæða-, tækni- og skrifstofuhús
 - 550 bílastæði og 2.700 m² skrifstofurými
 - Hönnun 2018 – 2020 – Framkvæmdir 2020 - 2022
- Heilbrigðisvísindasvið HÍ
 - 10.000 m² nýbygging auk endurbóta á Læknagarði
 - Hönnun 2018-2021 – Framkvæmdir 2021-2024
- Endurbætur á núverandi húsnæði
 - Nýtum 55.000 m² af núverandi húsnæði við Hringbraut
 - Framkvæmdir 2020 - 2026

LANDSPÍTALAPORPIÐ 2024 - NÝBYGGINGAR

AF HVERJU HRINGBRAUT ?

- Sú staðsetning sem tryggir hraðast langþráðar, nauðsynlegar umbætur í húsnæðismálum spítalans
- Lang hagkvæmasta staðsetningin. Aðrar staðsetningar kalla á mun meiri nýbyggingar og framkvæmdakostnað. Kostnaður við nýbyggingar um 600 – 800.000 pr m²
- Nýtum 55.000 m² af núverandi húsnæði við Hringbraut. Kostnaður við endurbætur um 300.000 pr m²
- Nálægð við HÍ og HR. 1.800 nemendur í starfsþjálfun á LSH á ári hverju og fjöldi sameiginlegra starfsmanna
- Vísindaborp í Vatnsmýrinni. Samstarfverkefni RVK, LSH, HÍ og HR. Nálægð þessara lykilstofnanna er jarðvegur fyrir uppbyggingu öflugs heilbrigðisklasa. Uppbygging Vísindagarða HÍ á randbyggð í suðurenda löðarinnar styrkir klasann enn frekar
- Hvergi betri tengingar við almenningssamgöngur. Önnur staðsetning spítalans kallar á mun meiri bílaumferð starfsmanna, sjúklinga og gesta á kostnað vistvænni umferðarmáta
- Lóðin við Fossvogsspítalann rúmar ekki þær nýbyggingar sem þörf er á
- Við undirbúning þessa verkefnis frá 2010 hafa mörg hundruð starfsmenn spítalans tekið þátt í miklum fjölda notendahópa, vinnustofa ofl. Í þeim hópi lykilstarfsmanna hefur verið einhugur um staðsetninguna

HVAÐ MÆLIR GEGN NÝRRI STAÐARVALSGREININGU

- Hringbrautarverkefnið löngu hafið og komið vel á veg
- Færsla þjóðarsjúkrahússins af Hringbraut mun fresta uppbyggingunni um a.m.k. 10-15 ár. Þá er gert ráð fyrir pólitískum stuðningi og sátt um verkefnið. Ef það er ekki raunin getur ferlið dregist enn frekar
- Nýbyggingar yrðu því teknar í notkun í fyrsta lagi 2034 sem er ógnun við íslenskt heilbrigðiskerfi
- Þetta mat á seinkun verkefnisins var unnið af Framkvæmdasýslu og Skipulagsstofnun 2016
- Auk staðarvals kallar staðsetning á slíkri starfsemi á breytingar á svæðisskipulagi, aðalskipulagi og deiliskipulagi áður en hönnun getur hafist. Hönnunarferlið tekur síðan fjölda ára fyrir jafn umfangsmikla og flókna starfsemi
- Á næstu árum er hinsvegar skynsamlegt að huga að staðarvali fyrir næstu kynslóð spítala eftir 30-40 ár og taka frá lóð fyrir það verkefni

UMFERÐARMÁLIN

- Umferðarþungi sem tengist starfsemi Landspítala hefur verið mjög orðum aukin af hálfu andstæðinga verkefnisins. Önnur starfsemi á Hringbrautarlóðinni gæti kallað á meiri umferð en rekstur spítalans
- Á dagvinnutíma í miðri viku er mesti fjöldi starfsmanna sem mætir til vinnu um 1.500 á Hringbraut og um 700 í Fossvogi
- Flestir þessir starfsmenn mæta á tímabilinu 7:30 – 8:00 þ.e. fyrir háannatímamann að morgni. Þegar nýta um 40 % starfsmanna LSH aðra samgöngumáta en einkabílinn
- Skv. umferðarkönnunum er hlutur Landspítala í bílaumferð í Vatnsmýrinni 5-10%.
- Umferðarþunginn í Vatnasmýrinni á annatímum tengist háskólunum að stærstum hluta
- Sameining starfseminnar í Fossvogi til Hringbrautar veldur óverulegri aukningu umferðar
- Reykjavíkurborg vinnur að lausnum á umferðarmálum. Tilkoma borgarlínu er eitt af þeim verkefnum
- Vel hefur verið hugað að aðkomu sjúkrabíla til að tryggja öryggi sjúklinga

FRAMKVÆMDIR

- Vissulega verður talsverð röskun og áreiti frá framkvæmdunum á starfsemi spítalans við Hringbraut
- Mikil undirbúningsvinna hefur farið fram til að lágmarka hljóðmengun, rykmengun ofl á framkvæmdatíma. Hefur þar verið leitað í smiðju erlendra spítala s.s. Karolinska sjúkrahússins í Stokkhólmi
- Fullyrðingar um að framkvæmdir við Hringbraut verði verulega dýrari en ef byggt væri á nýju opnu svæði eiga ekki við rök að styðjast. Stór hluti kostnaðarins tengist flóknum tækikerfum og búnaði í nýbyggingunum sem er óháður staðsetningu mannvirkjanna

STAÐAN FRÁ SJÓNARHÓLI LANDSPÍTALA

- Mikil þörf er fyrir öfluga og hraða uppbyggingu innviða spítalans, án tafar
- Forgangmál að sameina bráðamóttökur, skurðstofur, gjörgæslur og rannsóknaraðstöðu
- Hringbrautin hefur haft vinninginn í staðarvalsgreiningum
- Frá árinu 2000 hafa 10 heilbrigðisráðherrar og sjö ríkistjórnir stutt verkefnið við Hringbraut
- Uppbygging þjóðarsjúkrahússins við Hringbraut er hafin
- Verkefnið mun skila bættri þjónustu og auknu öryggi og skilvirkni
- Önnur staðsetning Landspítalans tefur uppbyggingu um a.m.k. 10-15 ár => 2034-2039
- Huga þarf að staðsetningu næstu kynslóðar spítala, sem mun rísa eftir nokkra áratugi

Nefndasvið Alþingis
Velferðarnefnd Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Efni: Umsögn um þingsályktunartillögu um óháða, faglega staðarvalsgreiningu fyrir nýtt þjóðarsjúkrahús, 14. mál.

Reykjavík, 01.10.2018

Landssamband slökkviliðs- og sjúkraflutningamanna (LSS) tekur undir sjónarmið sem koma fram í greinargerð með því framkvæma óháða, faglega staðarvalsgreiningu fyrir nýtt þjóðarsjúkrahús. LSS ítrekar að leitað verði álits rekstraraðila slökkviliðs og sjúkraflutninga varðandi aðkomu helstu björgunartækja.

Fyrir hönd stjórnar LSS

Hermann Sigurðsson,
Framkvæmdastjóri.

Nefndasvið Alþingis
Velferðarnefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík 12. október 2018

Umsögn landsamtakanna *Spítalinn okkar* um tillögu til þingsályktunar um óháða, faglega staðarvalsgreiningu fyrir nýtt þjóðarsjúkrahús, þingskjal 14 – 14. mál.

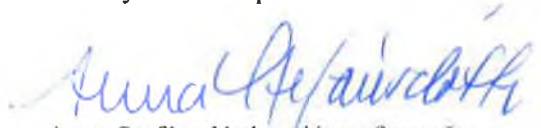
Vísað er til ýtarlegar umsagnar um sama þingmál frá 2. mars 2018, sem fylgir hér með.

Landsamtökin Spítalinn okkar leggja ríka áherslu á að ekkert verði til að tefja þá mikilvægu uppbyggingu sem nú er hafin við Hringbrautarverkefnið með byggingu sjúkrahótels og jarðvegsframkvæmdum vegna byggingar meðferðarkjarna og rannsóknarhúss. Fullnaðarhönnun meðferðarkjarnans í Hringbrautarverkefninu er komin vel á veg og fullnaðarhönnun rannsóknarhúss er að hefjast. Stefnt er að því að ljúka byggingu þessara húsa árið 2024.

Landsamtökin Spítalinn okkar telja enga þörf á að þessi tillaga til þingsályktunar fái brautargengi, hvað þá samþykki á Alþingi í ljósi þeirra röksemda sem finna má í umsögninni frá 2. mars s.l.

Reykjavík 12. október 2018

Fyrir hönd Spítalans okkar

Anna Stefánsdóttir, stjórnarformaður

Nefndasvið Alþingis
Velferðarnefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 2. mars 2018

Umsögn landsamtakanna *Spítalinn okkar* um tillögu til þingsályktunar um óháða, faglega staðarvalsgreiningu fyrir nýtt þjóðarsjúkrahús, þingskjal 155-88 mál.

Landsamtökin *Spítalinn okkar* eru samtök áhugafólks um uppbyggingu nýs húsnæðis Landspítala, stofnuð árið 2014. Áhersla samtakanna er á að hraða uppbyggingu nýs húsnæðis fyrir kjarnastarfsemi Landspítala. Samtökin telja núverandi ástand húsnæðis spítalans vera nánast neyðarástand, sem verði að bregðast við af röggsemi og einurð.

Spítalinn okkar hefur frá stofnun stutt þau byggingaáform sem nú eru hafin á lóð Landspítala við Hringbraut enda byggja þau á vandaðri og vel ígrundaðri vinnu fjölmarga fagaðila. Miklar vonir eru því bundnar við núverandi byggingaverkefni Landspítala við Hringbraut.

Helstu rök samtakanna fyrir þessari niðurstöðu eru:

- **Færð hafa verið gild rök fyrir núverandi staðarvali við Hringbraut og er það skoðun samtakanna að Hringbraut sé besti kosturinn í stöðunni.** Vandaðar staðarvalsgreiningar og skipulagsforsendur hafa verið unnar allt frá árið 2001. Sjá meðfylgjandi *fylgiskjal 1*. Einnig hafa ýmsar forsendur verið endurskoðaðar og aðlagðar að þörfum og viðhorfum á hverjum tíma. Allt frá árinu 2002 hefur afstaða aðila verið sú að besta staðsetningin sé við Hringbraut þar sem Landspítali er með stærstan hluta starfseminnar í dag. Búið er að skipuleggja lóð fyrir starfsemina, færa Hringbraut og gera allar þær samþykktir sem þarf á svæðaskipulagi, aðalskipulagi og deiliskipulagi svæðisins. Búið að forhanna byggingar, fullnaðarhönnun meðferðarkjarna er vel á veg komin, forvali vegna hönnunar rannsóknahúss er lokið og búið að byggja sjúkrahótel á lóðinni. Endurteknar athuganir sýna að staðsetningin við Hringbraut uppfyllir best allar þær kröfur sem gera þarf til staðarvalsins
- **Öruggast, fljótlegast og ódýrast er að byggja við Hringbraut.** Aðrar staðsetningar kalla á mun stærri og kostnaðarsamari framkvæmd, sem tæki lengri tíma. Það er mat Framkvæmdasýslu ríkisins, Skipulagsstofnunar og fjölmargra sérfræðinga að það að byggja á öðrum stað muni seinka framkvæmdum um a.m.k. 10-15 ár. Nýr spítali yrði ekki tilbúinn fyrr en í fyrsta lagi á árunum 2031-2035. Þá er gert ráð fyrir að samstarf við undirbúning og fjármögnun verði átakalaust og mikil samstaða um verkefnið af hálfu allra hagsmunaaðila sem engin fullvissa er fyrir. *Sjá nánar í fylgiskjali 2.*
- **Komið hefur í ljós við endurteknar umferðarúttektir að aðkomuleiðir eru bestar að Hringbrautarlóðinni af þeim kostum sem skoðaðir hafa verið.** Fyrirhuguð uppbygging samgöngumiðstöðvar í næsta nágrenni sjúkrahússins mun bæta samgöngur en frekar. Einnig er aðkoma hjólandi og gangandi mun betri en annars staðar.
- **Þegar starfsemin er í fullum gangi yfir miðjan daginn má áætla að vel yfir 100.000 manns séu í innan við 3,5 km radíus frá Hringbraut á póstnúmerasvæðum 101-108 auk 170.** Miðja höfuðborgarsvæðisins snýst ekki um landfræðilega miðju þegar fólk er sofandi á nóttunni heldur hvar fólk er yfir daginn. Sífellt fleiri starfa nálægt spítalanum og þar eru flestir ferðamenn. Full ástæða er þó til að fylgja því eftir að úrbætur verði gerðar á umferðaræðum og almenningssamgöngum og tryggja nægan fjölda bílastæða við spítalann.

- **Áhrif allrar spítalastarfsemi við Hringbraut hefur óveruleg, eða innan við 10% áhrif á umferðarálag á svæðinu.** Samgönguferðleika ber að laga hvort sem Landspítali er á svæðinu eða einhver önnur starfsemi.
- **Minnst umhverfisáhrif eru við það að byggja við Hringbraut** þar sem önnur framkvæmd myndi kalla á umtalsvert meira rask hvað varðar veitukerfi, umferðarmannvirki, almenningsamgöngur og verklegar framkvæmdir. Sóun fælist einnig í því að hætta notkun á þeim byggingum sem þó henta enn við Hringbraut.
- **Landspítali er háskólasjúkrahús og hefur mikilvægu hlutverki að gegna sem slíkur, sem má alls ekki vanmeta í umræðunni um staðsetningu.** Mikið samstarf er milli háskólanna og Landspítala og ómetanleg tækifæri felast í nálægð þessara stofnana svo og við þekkingarsamfélagið í Vatnsmýrinni. Það má segja að nálægð við háskólana sé ein forsenda þess að háskólasjúkrahúsið nýtist vel fyrir kennslu og vísindastarfsemi. Um 1.800 háskólanemar í mörgum háskóladeildum eru í starfsnámi á spítalanum á ári hverju. Einnig eru fjölmargir starfsmenn í sameiginlegum stöðum við háskóla og spítala.

Í greinargerð með þingsályktuninni, er því haldið fram að núverandi aðalskipulag, sem var endurskoðað fyrir nokkrum árum, hafi gjörbreytt forsendum varðandi Landspítala við Hringbraut. Engin rök eru fyrir þessari staðhæfingu.

Í greinargerðinni er vitnað í skýrslu Bifrostar og Rannsóknarstofnunar atvinnulífsins á Bifröst. Skýrslan var gerð að beiðni Samtaka atvinnulífsins (SA) árið 2015, m.a. með það í huga að slá á framkvæmdir við nýjan Landspítala vegna yfirvofandi þenslu og draga úr umsvifum ríkisins í heilbrigðisstarfsemi. Vandséð er hvernig nýr spítali í heild sinni á nýjum stað hefði leyst þensluvandamál samfélagsins eða dregið úr umsvifum ríkisins.

Þá er í greinargerðinni vitnað í excel skjal og greinargerð Samtaka um betri spítala á betri stað og sagt að KPMG hafi farið yfir forsendur úrreikninga samtakanna og staðfest úrreikninga um að hagkvæmara væri að byggja í Fossvogi en við Hringbraut og enn hagkvæmara væri að reisa nýtt þjóðarsjúkrahús frá grunni á nýjum stað. Þetta eru rangar staðhæfingar en ekki verður fjallað um það hér.

Hugmyndafræði þeirra sem leggja fram þessa þingsályktunartillögu snýst um að hverfa frá vönduðu og faglegu undirbúningsferli fyrir nýtt sjúkrahús á landsvæði Landspítala við Hringbraut og finna sjúkrahúsinu nýjan stað. Talað er um að niðurstöður eigi að liggja fyrir eigi síðar en í maí 2018. Staðarvalsgreining sem þessi er gríðarlega umfangsmikið verkefni sem ekki verður hrist fram úr erminni á örfáum vikum. Ætla má að slíkt verkefni taki eitt til tvö ár ef vel á að vera. Auk þess má áréttta að endurmat á verkefninu hefur þegar verið gert nokkrum sinnum frá því skömmu eftir aldamót.

Það er álit *Spítalans okkar* að skapa verði samstöðu í þjóðfélaginu um þetta brýna verkefni og engar frekari tafar megi verða á byggingarframkvæmdum á nýju húsnæði Landspítala enda gæti slíkt haft óafturkræfar afleiðingar fyrir öflugra heilbrigðisþjónustuna í landinu. Biðtími eftir nýjum spítala er þegar orðin allt of langur.

Landsamtökin Spítalinn okkar telja enga þörf á að þessi tillaga til þingsályktunar fái brautargengi, hvað þá samþykki á Alþingi í ljósi þeirra röksemda sem hér hafa verið sett fram.

Reykjavík 2. mars 2018

Fyrir hönd Spítalans okkar

Anna Stefánsdóttir, stjórnarformaður

Fylgiskjöl 1-2

Fylgiskjal 1

Tímalína Hringbrautarverkefnisins frá árinu 2001

- Í október 2001, ári eftir sameiningu Landspítala og Sjúkrahúss Reykjavíkur var rætt um að reisa nýjan spítala og þrjár staðir skoðaðir sérstaklega, við Hringbraut, í Fossvogi og á Vífilstöðum og ekki talið skynsamlegt að byggja á öðrum nýjum stað. Í október 2001 skilaði Ementor ráðgjafafyrirtækið þróunaráætlun (functional development plan) þar sem talið var heppilegast að byggja í Fossvogi. Sá valkostur fór út af borðinu þegar íbúðabyggð við Sléttuveg var skipulögð af borginni auk þess sem samgöngur þangað og almenningssamgöngur þangað eru erfiðar. Vinna Ementor var fyrst og fremst þarfagreining varðandi innviði spítalans svo sem vinnuferla, mönnun, rýmisþörf einstakra eininga svo sem legudeilda, þjónusturýma, aðstöðu fyrir háskólann o.fl., en ekki ítarleg staðarvalsgreining.
- Í desember 2001 skiluðu White arkitektar í Svíþjóð skýrslu um mögulega útfærslu við uppbyggingu spítala við Hringbraut, Fossvog og Vífilstaði. Þar á meðal eru tvær mismunandi tillögur að uppbyggingu við Hringbraut. **Vífilstaðir voru þar taldir versti kosturinn.**
- Nefnd um framtíðarskipulag og uppbyggingu spítalans skilaði árið 2002 álit til heilbrigðisráðherra. Vinna fólst í að rýna skýrslur Ementor, White arkitekta og eiga viðræður við fjölda sérfræðinga frá borgarskipulagi, verkfræðistofunni VSÓ, Landlækni og fjölmörgum öðrum. Í nefndinni voru f.v. heilbrigðisráðherra, framkvæmdastjóri tækni- og eigna Landspítala, forstjóri spítalans, rektor HÍ og skrifstofustjóri heilbrigðis- og tryggingamála-ráðuneytisins. Sú nefnd vann mikið starf sem var ekki unnið út frá einni skýrslu eða einu álit og niðurstaða hennar var að Hringbraut væri framtíðarstaðurinn fyrir spítalann. Hér er um að ræða fyrstu raunverulega staðarvalsgreininguna fyrir nýjan spítala, byggt á tugum nefndarfunda og samvinnu margra sérfræðingum. **Árið 2003 ákveða stjórnvöld, að byggt á þessari niðurstöðu, að Landspítali verði við Hringbraut.**
- Árið 2008 skilar nefnd um fasteignir, nýbyggingar og aðstöðu heilbrigðisstofnana skýrslu um staðsetningu spítalans. Farið var yfir valkostina Hringbraut, Fossvog, Vífilstaði og Keldnaholt. **Hringbraut var aftur talinn besti kosturinn.**
- Á árinu 2008 var verkefnið einnig metið af Framkvæmdasýslu ríkisins og frumathugun (nefndarinnar frá 2002) talin fagmannlega og ítarlega unnin og uppfylli kröfur fjármálaráðuneytisins. **Öll skilyrði voru talin til staðar til að hefja áætlunargerð verkefnisins við Hringbraut.**
- Eftir efnahagshrun 2008 þótti ástæða til að endurskoða og endurmeta forsendur spítalabyggingar. Norskir ráðgjafar Momentum, voru fengnir í verkið og skiluðu þeir skýrslu í apríl 2009. **Þeir lögðu til að Landspítala í Fossvogi verði lokað og byggður nýr meðferðarkjarni á Hringbraut, ásamt því að byggja rannsóknarhús og sjúkrahótel.**
- **Alþingi samþykkti lög nr. 64/ 2010 um byggingu nýs Landspítala við Hringbraut.** Nýi Landspítali ohf. (NLSH) tók til starfa 1. júlí 2010.

- Árið 2011 skilaði norska ráðgjafafyrirtækið Hospitalitet skýrslu um áætlaðan rekstrarsparnað af því að sameina starfsemi Landspítala á einn stað við Hringbraut. Hann var áætlaður um 3 milljarðar króna á ári.
- Árið 2014 var þingsályktun samþykkt á Alþingi um áframhaldandi framgang verkefnisins og staðfestingu laga sem áður höfðu verið sett um verkefnið. Sama ár hefst fullnaðarhönnun sjúkrahótels.
- Árið 2015 fór Hagfræðistofnun Háskóla Íslands yfir verkefnið og **gerði engar athugasemdir við uppbyggingu við Hringbraut**. Niðurstaða þeirra var að dýrara væri að reisa nýtt sjúkrahús frá grunni og ekki væri ástæða til að breyta ákvörðum um staðarvalið við Hringbraut.
- Í ágúst 2015 skilar KPMG skýrslu þar sem farið var aftur yfir gögn sem snúa að staðarvali Landspítala við Hringbraut. Byggði hún m.a. á vinnu Hagfræðistofnunar en sérstaklega voru samgöngumálin skoðuð. **Ekki var talin ástæða til að breyta fyrirbyggjandi ákvörðun um að byggja áfram nýjan spítala við Hringbraut**.
- Árið 2015 mat Framkvæmdasýsla ríkisins hentugustu staðsetninguna fyrir nýjan Landspítala við Hringbraut. Forstjóri skipulagsstofnunar hefur sagt að **núverandi skipulagstillögur við Hringbraut falli mun betur að þeirri byggð og starfsemi sem fyrir er í nágrenninu en eldri skipulagstillögur gerðu**.

Fylgiskjal 2

Það má koma upp nýjum spítala á einhverjum nýjum stað á 10 árum, styttri tíma en tekur byggingar og endurbyggingar við Hringbraut.

Það er rangt, það mun tefja uppbyggingu Landspítala um 10-15 ár ef byggja á nýjan spítala á grunni á nýjum stað. Nýr spítali yrði ekki tilbúinn fyrir en á árunum 2031-2035. Það er mat sérfræðinga á þessu sviði, Framkvæmdasýslu ríkisins, Skipulagsstofnunar og reynslu fjölmargra sérfræðinga að þetta muni seinka framkvæmdum um a.m.k. 10 ár og líklega 15 ár. Það er bjartsýn spá og miðast við að að góð sátt verði um verkefnið á Alþingi og hjá sveitarfélögum á höfuðborgarsvæðinu.

- **Staðarval og frumathugun tæki 1-2 ár**

- ✓ Gera þarf nýja staðarvalsgreiningu. Áður en það er hægt þarf að skilgreina hvaða breytur eru mikilvægastar í staðarvali og forgangs röðun þeirra. Það gerist ekki nema í samtölum við stjórnendur Landspítala. Stjórnendur Landspítala þurfa að gera nýja þarfagreiningu fyrir heilan spítala, sem ekki hefur verið gerð. Á t.d. að gera ráð fyrir að flytja allan starfsemi sem er á vegum Landspítala á nýjan stað s.s. á Klepp, á Grensás, á Landakot o.fl. o.fl.). Ræða þarf við stjórnvöld, Landlækni, skipulagsyfirkvöld, Framkvæmdasýslu, sveitastjórnir, Vegagerðina, Strætó og fjölmarga aðra aðila. Það er svo sér mál hvernig og hverjir skulu velja svokallaða óháða faglega aðila til að meta þetta, áður en vinnan fer af stað.

- **Undirbúningsvinna vegna nýs staðarvals tæki 3-4 ár.**

- ✓ Breyta þarf í upphafi lögum á Alþingi til að setja verkefnið í nýjan farveg. Breyta þarf svæðaskipulagi, aðalskipulagi og að lokum deiliskipulagi fyrir viðkomandi stað. Fara þarf í forval vegna skipulagssamkeppni, útboð á forhönnun á Evrópska efnahagssvæðinu og að öllum líkindum fara í endurskoðun á deiliskipulagi lóðar að því loknu. **Þetta er allt mikil og tímafrek vinna sem getur kallað á margvíslegan ágreining, pólitískar deilur og breytingar verða trúlega á stjórnvöldum og sveitarstjórnnum á tímabilinu sem flækir málin.**

- **Greiningarvinna er nauðsynleg og fá samþykki fyrir nýjum spítala tæki 2 ár**

- ✓ Þegar ofangreint liggur fyrir þarf að klára forhönnun spítalans á nýjum stað, ákveða í hvaða áföngum skal byggja og leggja mat á aðra nauðsynlega innviði, vegi, raforku, vatnsveitu og fráveitukerfi og innbyrðist tengingu þeirra í samráði við starfsfólk Landspítala, sveitarstjórn, Skipulagsstofnun, Framkvæmdasýslu, Umhverfisráðuneyti og Vegagerð. Sem dæmi má nefna að nýr Landspítali á nýjum stað er álíka orkukrefjandi og stórt bæjarfélag. Gera þarf fjárhagsáætlanir, tímaáætlanir og verkáætlanir framkvæmda. Taka málið aftur upp á Alþingi og fá samþykki á Alþingis fyrir heildarframkvæmdinni, setja verkefnið á fjárlög og 5 ára fjármálaáætlun ríkisins. **Kostnaður fyrir um það bil 130.000 fermetra byggingu mundi nema vel yfir 100 milljörðum króna fyrir utan tækjabúnað spítalans, breytingar á vegakerfi, veitukerfi o.fl. á nýjum stað o.fl.**

- **Vinna við fullnaðarhönnun í 3-4 ár**
 - ✓ Útboðsgögn á fullnaðarhönnun og klára fullnaðarhönnun tæki 3-4 ár. Reynsla af núverandi vinnu við mun minni hönnun sýnir að full þörf er á þeim þ.e. tafir gætu því orðið 3-4 ár ef byrja skal verkefnið upp á nýtt og fullklára hönnun á nýjum spítala.
- **Samráðsvinna allra aðila vegna útboðs 1 ár**
 - ✓ Ganga þarf frá samráði við sveitarfélag, vegagerðina, veitufyrirtæki og Landspítala vegna útboðs á öllum innviðum (vegaframkvæmdum, veitukerfum og tenginu þeirra)
- **Lengri gangsetningartími og lengri byggingatími á stærri spítala 3-4 ár**
 - ✓ Í fyrsta lagi tekur það mun lengri tíma, líklega 1-2 ár að flytja alla starfsemina í nýjan spítala á nýjan stað, setja upp tækjabúnað og þjálfa starfsfólk á nýjum stað í algjörlega nýju umhverfi. Það að gangsetja nýjan spítala í heild sinni fjarri núverandi kjarnaspítala við Hringbraut, og gera það í heilu lagi, er gífurlega umfangsmikið verkefni, mun meira en núverandi framkvæmd við Hringbraut. Í öðru lagi tekur 2-3 árum lengri tíma að byggja um helmingi stærri spítala á nýjum stað þar sem ekki er hægt að taka hann í notkun nema að mjög takmörkuð leyti í áföngum. Áhætta í rekstri verður því mun meiri.

Samtals er þetta um 13-17 ára seinkun og þá er miðað við að enginn alvarlegur ágreiningur eða stöðvun á ferlinu komi upp á leiðinni. Frestun fjárveitinga, efnahagsniðursveifla eða erfiðleikar með verktaka eða tæknibúnað sjúkrahússins getur tafið verkefnið enn frekar. Auðveldlega fer þetta upp í 20 ár. **Nýr spítali verður ekki tekin fyrr en á árunum 2031-2035 og hugsanlega ekki fyrr en árið 2040.**

Nefndasvið Alþingis
Velferðarnefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 18. október 2018

Umsögn Nýs Landspítala ohf. um tillögu til þingsályktunar um óháða, faglega staðarvalsgreiningu fyrir nýtt þjóðarsjúkrahús, þingskjal 14 - 14. mál.

Ákvarðanir og staða Hringbrautarverkefnisins

Ákvörðun um staðsetningu nýs Landspítala við Hringbraut í Reykjavík á sér alllanga forsögu allt frá ári eftir sameiningu Landspítala og Sjúkrahúss Reykjavíkur um síðustu aldamót.

Tímalína og áfangar hvers ákvörðunarverkefnis eru hér skýrðir út í stuttu máli, en þeir helstu eru:

- Árið 2001 leggja dönsku ráðgjafarnir Ementor fram skýrslu um framtíðarþróun Landspítala. Þeirra mat er að húsnæði Landspítala sé of lítið og það þurfi að vera 120 þ. m² fyrir starfsemi sem er á Hringbraut og í Fossvogi. Húsnæðið er nú um 90 þ. m².
- Árið 2001 leggja sænsku ráðgjafarnir White arkitektar fram tillögur að uppbyggingu Landspítala á Hringbraut, í Fossvogi og á Vífilstöðum. Þeirra mat er að nauðsynlegt húsnæði fyrir starfsemina sé 144 þ. m²
- Árið 2001 leggur VSÓ ráðgjöf fram mat á kostnaði við mismunandi uppbyggingartillögur White arkitekta, bæði stofnkostnað og söluandvirði eigna sem losna.
- Árið 2002 leggur starfsnefnd heilbrigðisráðuneytisins, undir forystu Ingibjargar Pálmadóttur til að sameinaður Landspítaliháskólasjúkrahús verði með megin starfsemi á Hringbraut og starfsemi í Fossvogi flutt þaðan.
- 2005 er haldin alþjóðleg arkitektasamkeppni um stækkun Landspítala á Hringbraut. Hlutskarpastir eru dönsku arkitektarnir C.F.Möller ásamt samstarfsaðilum frá Noregi og Íslandi.
- Árið 2008 breytast forsendur og verkefnið er sett í endurskoðun. Nefnd um fasteignir, nýbyggingar og aðstöðu heilbrigðisstofnana, undir forystu Ingu Jónu Þórðardóttur skilar álitinu sínu. Rökin fyrir staðsetningu við Hringbraut enn í gildi að mati nefndarinnar.
- Árið 2009 skila norsku ráðgjafarnir Momentum og Hospitalitet skýrslu um húsnæðismál Landspítala og bera saman valkosti. Þeirra mat er að það sé dýrara til lengdar að gera ekkert í húsnæðismálum Landspítala. Unnið er að gerð alþjóðlegra forvals- og samkeppnisgagna.
- Árið 2010 er alþjóðleg samkeppni um frumhönnun stækkunar Landspítala við Hringbraut. Íslenska teymið Spital er hlutskarpast en með þeim eru reynslumiklir sjúkrahúshönnuðir frá Noregi. Ákveðið er að byggja á notendastuddri hönnun, með aðkomu hundruðum starfsmanna LSH.
- 2010 eru lög um nr. 64/2010 byggingu nýs Landspítala við Hringbraut samþykkt samhljóða á Alþingi.
- Árið 2012 er lögð fram tillaga að nýju deiliskipulagi sem byggir á verðlaunatillögunni frá 2010. Húsnæði Landspítala fyrir starfsemi á Hringbraut og í Fossvogi er 132 þ.m² skv

tillögumni, 76 þ.m² nýtt húsnæði og 56 þ.m² eldra húsnæði sem er nýtt áfram. Það er í góðu samræmi við mat erlendra ráðgjafa sem komu að málinu á árinu 2001.

- Árið 2013 eru allar skipulagsáætlanir, svæðaskipulag höfuðborgarsvæðisins, aðalskipulag Reykjavíkur og deiliskipulag Hringbrautarsvæðisins samþykktar skv. lögum. Engar kærur berast. Forhönnun bygginga, 20-25% hönnun, liggur fyrir.
- 2013 eru samþykktar samhljóða á Alþingi breytingar á lögum nr. 64/2010 sem færa verkið undir lög um skipan opinberra framkvæmda nr. 84/2001.
- Alþingi veitir fjárheimild í fjárlögum til að hefja fullnaðarhönnun Sjúkrahótel.
- Hagfræðistofnun Háskóla Íslands gerir árið 2014 sjálfstæða úttekt á verkefninu og metu verkefnið ábatasamt frá þjóðhagslegu sjónarhorni.
- 2014, þingsályktun samþykkt á Alþingi um áframhaldandi framgang verkefnis.
- Árið 2015 liggur fyrir fullnaðarhönnun Sjúkrahótel og fullnaðarhönnun meðferðarkjarna getur hafist skv. fjárlögum ársins 2015. Verkframkvæmd á sjúkrahótel hefst í nóvember 2015.
- Á árinu 2016 hófst m.a. rýni á forhönnun rannsóknahúss. Unnið að byggingu sjúkrahótel og fullnaðarhönnun meðferðarkjarna í samræmi við heimildir fjárlaga ársins.
- Í samræmi við fjárheimildir fjárlaga ársins 2017, er viðhaft forval fullnaðarhönnunar vegna Rannsóknahúss. Rýni á bílastæða-, tækni- og skrifstofuhúsi hefst. Unnið að byggingu sjúkrahótel og fullnaðarhönnun meðferðarkjarna ásamt verkhönnunar á verkefni gatna, veitna og lóðar til undirbúnings útboðs.
- Í samræmi við fjárheimildir Alþingis ársins til Hringbrautarverkefnisins, 2.791 mkr er unnið að samningsverkefnum. Hönnun stendur yfir í nokkrum verkhlutum. Sjúkrahótel verður tekið í notkun við verklok verktaka. Hafin er fullnaðarhönnun rannsóknahúss og hafnar eru verklegar framkvæmdir við meðferðarkjarna, götur, veitur og lóð.

Skóflustunga að meðferðarkjarna 13.10.2018

Undirskrift samnings um fullnaðarhönnun rannsóknahúss 5.10.18

Stefnuyfirlýsing ríkisstjórnar var birt 30. nóvember 2017 í henni segir „*Framkvæmdir við nýjan meðferðarkjarna Landspítala munu hefjast næsta sumar (2018)*“. NLSH ohf. leitar ávallt heimilda heilbrigðisráðherra til áframhaldandi verka jafnt sem ávallt er leitað heimilda samstarfsnefndar um opinberar framkvæmdir sbr. lög nr. 84/2001. Fjárlög hverju sinni skapa fjárheimildir frá Alþingi. Fjárlög ársins 2018 boða áframhaldandi framgang verkefnis, við Hringbraut.

Þess má geta að ríkisfjármálaáætlun Alþingis 2016-2019, fjármálaáætlun 2017-2021, fjármálaáætlun 2018-2022 og fjármálaáætlun 2019-2023 hafa verið í takt við áætlanir í Hringbrautarverkefninu.

Stærsta notendastudda hönnunarverkefni Íslandssögunnar

Notendur leika stórt hlutverk, en notendur nýbygginga eru að mestu leyti starfsfólk Landspítala og Háskóla Íslands. Sjúklingar og aðstandendur þeirra koma einnig að sínum sjónarmiðum. NLSH ohf. hefur í samstarfi við Landspítala, Háskóla Íslands og Framkvæmdasýslu ríkisins viðhaft virkt samráðshópakerfi. Notendastudd hönnun tekur vissulega meiri tíma en ella, en rýni notenda hefur verið mikilvægur þáttur í Hringbrautarverkefninu. Niðurstöður Landspítala úr 3P vinnustofum og endurmati verkferla með LEAN aðferðafræðinni hafði í för með sér uppfærslu forhönnunar sem er í senn eðlilegt og æskilegt ferli þegar um er að ræða sibreytilegt starfsumhverfi.

Hvað skipti máli þegar Hringbraut var ákveðin?

Í ljósi gagnrýni sem komið hafði fram á staðarvalið óskaði heilbrigðisráðherra árið 2015 að fela NLSH ohf. að láta framkvæma óháða skoðun og rýni á þeim gögnum og staðreyndum sem komið höfðu fram á árum áður. KPMG var falið verkefnið. Verkefni KPMG var að leggja sjálfstætt og óháð mat á það hvort Hringbraut sé besti kostur með tilliti til hagkvæmni og annarra helstu áhrifaþátta miðað við þær upplýsingar sem fyrir lágu. Verkefnið var skoðað út frá helstu gagnrýnisatriðum sem fram höfðu komið á skipulagsmál, byggingarkostnað, rekstrarkostnað, kostnað við fólksflutninga og umferðaralag. Í skýrslu KPMG varpað ljósi á það hvort ástæða væri til þess að breyta út af þeirri ákvörðun að byggja nýjan Landspítala við Hringbraut. Niðurstæða KPMG var skýr. KPMG taldi að ef svo ætti að vera þá þyrftu til þess afgerandi rök sem gera aðra staðsetningu mun betri eða hagkvæmari. Að mati KPMG var niðurstaðan að ekki væri tilefni til að breyta fyrirbyggjandi ákvörðun um að byggja nýjan spítala við Hringbraut.

NLSH ohf. tekur undir niðurstöðu KPMG og vísar í fylgiskjali til skýrslu KPMG (31.08.2015) í viðauka.

Að mati NLSH ohf. liggja nokkur meginatriði til grundvallar þeirri niðurstöðu sem sérfræðingar hafa á liðnum árum samhljóma komist að:

- Stofnkostnaður - Stofnkostnaður nýbygginga lægstur á Hringbraut. Byggingakostnaður lægstur af þeim kostum sem rýndir voru. Hægt er að nýta mannvirki sem fyrir eru og byggja nýjan spítala sem viðbót í áföngum.
- Sparnaður í rekstri, en það er dýrt fyrir samfélagið að reka tvö bráðasjúkrahús í Reykjavík. Metið af norskum sérfræðingum að árlegur sparnaður yrði ca 6% af rekstrarkostnaði ef valið yrði að byggja við Hringbraut. (ca 3 milljarðar árlega). Ef allt er byggt nýtt yrði árlegur rekstrarsparnaður 7%. Núvirðisútreikningar sýna að rétt er að ráðast uppbyggingu á Hringbraut strax. Kostnaðarþættir voru metnir af norskum ráðgjafafyrirtækjum, Hospitalitet og Momentum.
- Samgöngur sjúklinga og starfsmanna. 2/3 af bráðastarfsemi LSH eru fyrir á lóðinni og því felur flutningur á 1/3 starfseminnar þangað í sér lágmarks röskun og stystan tíma við að sameina starfsemina á einn stað. Hringbrautin liggur vel að almennings-samgöngum.
- Nálægð við háskóla- og vísindaumhverfið í Vatnsmýrinni. Nálægð við Háskóla Íslands og fyrirhugaða uppbyggingu heilbrigðisvísindasviðs á svæðinu. Möguleikar á frekari uppbyggingu á svæðinu, bæði fyrir spítalann og Háskóla Íslands.
- Hversu tímafrekt verkefnið er. Opinberlega hefur komið fram að það er mat Framkvæmdasýslu ríkisins, Skipulagsstofnunar að byggja á öðrum stað muni seinka framkvæmdum við Nýjan spítala um a.m.k. 10-15 ár miðað við núverandi áætlanir við Hringbraut.
- Aðrir þættir sem hafa verið nefndir eru t.d. afleiddur kostnaður samfélagsins, flugvöllurinn og borgarskipulagið, en skipulagið við Hringbraut fellur vel að skipulagi og framtíðarmynd miðborgar Reykjavíkur sbr. umfjöllun og afgreiðslu deiliskipulags.

Að lokum vill NLSH ohf. benda á að allt frá aldamótum hafa átta ríkisstjórnir fjallað um Hringbrautarverkefnið, jafnt sem á fjórða hundrað þingmenn hafa komið að umfjöllun um lög og þingsályktanir sem tengjast verkefninu. NLSH ohf. telur því í ljósi forsögunnar og þeirra stöðu sem Alþingi hefur markað verkefninu á liðnum árum með skýrri afgreiðslu sinni og núverandi samningum NLSH ohf. sem fyrir liggja um uppbygginguna að þingsályktunartilaga í þingskjali 14, 14. máli, sé varhugaverð.

*Skóflustunga sjúkrahótelis 11.11.2015
niú fv. heilbrigðisráðherrar viðstaddir*

*Virðingarfyllst,
f.h. NLSH ohf.*

Gunnar Svavarsson, framkvæmdastjóri

Viðauki:

Skýrsla KPMG 31.08.2015 - Forsendur og hagkvæmni þess að staðsetja nýjan spítala við Hringbraut
<https://www.stjornarradid.is/media/velferdarraduneyti-media/media/frettatengt2015/Landspitali-ryni-KPMG-20150831.pdt>

Reykjavík 2.3.2018

Nefndasvið Alþingis Velferðarnefnd

Umsögn um þingsályktunartillögu, mál nr. 14: **Óháð, fagleg staðarvalsgreining fyrir nýtt þjóðarsjúkrahús**

Samtök um Betri spítala á betri stað fagna þessari þingsályktunartillögu.

Ákvörðunin um að sameina Landspítalann við Hringbraut var tekin fyrir um 20 árum. Með árunum hefur orðið æ ljósara að það er langt frá því að vera góð ákvörðun. Mun betri kostir eru í boði.

Því er löngu tímabært að gera óháða, faglega staðarvalsgreiningu til að leiða í ljós bestu staðina fyrir spítalann og hvernig mætti haga framhaldinu varðandi uppbyggingu Landspítalans.

Helstu ástæður þess að gera þarf óháða, faglega staðarvalsgreiningu fyrir nýja þjóðarsjúkrahúsið eru eftirfarandi:

1. Nýr spítali frá grunni á besta stað verður **hagkvæmari spítali** en bútasamaður spítali gamalla og nýrra bygginga á dýrasta svæði í borginni. Að mati Samtakanna er hagkvæmnin yfir 100 milljarða króna á núvirði sem er eitt af því sem þarf að skoða nánar samhliða faglegri staðarvalsgreiningu.
2. Nýr spítali á besta stað verður **betri spítali** en bútasamaður spítali gamalla og nýrra bygginga. Byggja má á hæðina og nota lyftur til að flýta för um spítalann.
3. Það **verður fljótlega** að byggja á opnu aðgengilegu byggingarsvæði en við gamla spítalann við Hringbraut jafnvel þó við bætist um 5 ára undirbúningstími.
4. Umferðarlega vel tengdur spítali, sem næst þungamiðju byggðar, **styttir ferðir að og frá**. Það skiptir verulegu máli því ferðirnar verða fljótlega um 18.000 á sólarhring samtals, 9.000 að og 9.000 frá Hringbrautarsjúkrahúsinu.
5. **Það léttir á umferðinni á Hringbrautarsvæðinu** um nálægt 15% í stað þess að auka hana um 10% ef spítalinn verður sameinaður við Hringbraut.
6. Ef spítalinn verður við Hringbraut þarf strax að ráðast í viðamiklar, kostnaðarsamar samgöngubætur. **Stofnkostnaður við nauðsynlegar samgöngubætur mun fara yfir 150 milljarða kr. ef spítalinn verður við Hringbraut**. Vissulega þarf sumar samgöngubæturnar hvort sem er, en ekki eins fljótt ef spítalinn flyst úr miðbænum. Undanfarin ár hafa fjárfestingarframlög ríkissjóðs til vegagerðar á höfuðborgarsvæðinu verið um 2 milljarðar kr. á ári af um 20 milljörðum kr. á landinu öllu. Nú á að vísu að bæta talsvert í næstu 15 ár en hætt er við að það muni taka all marga áratugi að gera það sem gera þarf í samgöngum á höfuðborgarsvæðinu þannig að aðgengi að þjóðarsjúkrahúsi við Hringbraut verði viðunandi.

7. Ein af forsendunum fyrir staðsetningunni við Hringbraut var tilvist Reykjavíkflugvallar í Vatnsmýrinni. Borgaryfirvöld stefna að því að **flugvöllurinn fari úr Vatnsmýrinni** út fyrir borgina í Hvassahraun eða til Keflavíkur.
8. Ein af forsendunum var að **sameining við Hringbraut myndi styrkja miðborgina**. Með stórauðnum straumi ferðamanna er löngu svo komið að þensla er í miðborginni. Vel fer á því að einhverjar mannargar stofnanir sem ekki þurfa að vera í miðborginni færast nær megin hluta íbúðabyggðarinnar austar á höfuðborgarsvæðinu, nær þungamiðju byggðar.
9. Sameining spítalans við Hringbraut þýðir að helsta bráðasjúkrahús landsins flyst úr Fossvogi á Hringbraut og þar með þyrluflug þangað. Sjúkraflug með þyrlum mun aukast næstu ár og verða með tímanum daglegt brauð. Daglegu þyrluflugi fylgir ónæði og það þarf öryggissvæði nálægt lendingarsvæðinu. Nú þrengir byggð að Hringbraut og öryggissvæði til lendingar þyrlna verður takmarkað. Gera þarf nýtt áhættumat fyrir þyrluflugið vegna þessa. **Framtíðar spítalinn ætti að vera staðsettur vel miðað við stóraukið sjúkraflug með þyrlum.**
10. Það er talið **gott fyrir bata sjúklinga að spítalinn þeirra sé í friðsælu, fallegu umhverfi**. Það verður seint við Hringbraut og alla vega ekki næsta áratuginn á meðan unnið verður að byggingu nýs spítala við hlið þess gamla og sá gamli síðan endurnýjaður. Í allt mun það taka um 20 ár. Mun betra er fyrir sjúklingana ef nýr spítali yrði byggður á besta stað með tilliti til byggðar, umferða og náttúru og síðan flutt í hann þegar hann er tilbúinn
11. Mikilvægi nálægðar spítalans við Háskólann er ekki eins mikið og sumir vilja vera láta. **Menntun heilbrigðisstétta mun að mestu fara fram á spítalanum**. Byggt verður húsnæðisaðstaða fyrir Heilbrigðisvísindasvið HÍ við eða í nýja spítalanum.

Af þessu sést að það mælir flest með því að byggður verði nýr spítali á betri stað og flutt inn í hann þegar hann verður tilbúinn.

Skoðanakannanir hafa sýnt að meirihluti landsmanna, heilbrigðisstarfsfólks, þar með talið starfsfólk LSH telur að byggja eigi nýjan spítala frá grunni á betri stað en Hringbraut er.

Bygging nýs sjúkrahúss á fyrst og fremst að þjóna almenningi næstu áratugi og verður greidd af almenningi. Það er því æskilegt að hlusta á vilja almennings í þessu efni. Góður framgangsmáti málsins væri að láta gera faglega staðarvalsgreiningu sem myndi skilgreina vel kosti og galla helstu staðanna sem til greina þykja koma. Síðan má fela þjóðinni að velja milli bestu staðanna í vandaðri skoðanakönnun eða beinni kosningu.

Ef Alþingi, þrátt fyrir ofangreint, vill ljúka því sem byrjað er á við Hringbraut, er samt mikilvægt að byrja að huga að næsta sjúkrahúsi sem koma þarf inn þegar Hringbrautarsjúkrahúsið verður full nýtt. Það verður nefnilega full nýtt um leið og það kemur í notkun og ekki verður hægt að loka Fossvogsspítala sem var ein af fjárhagslegum forsendum sameiningar Landspítalans á einn stað. Aðstæður hafa breyst á 20 árum og viðhorf fólks til heilbrigðisþjónustu einnig. Móta þarf vandaða heilbrigðisstefnu til langs tíma og áætla þörfina fyrir sjúkrahús og taka frá svæði fyrir uppbyggingu þeirra langt fram í tímann.

Fyrir hönd Samtaka um Betri spítala á betri stað,

Guðjón Sigurbjartsson viðskiptafræðingur

S: 895 2485

Meðal félaga í Samtökunum eru:

Ása Atladóttir, hjúkrunarfræðingur
Ásgeir Vilhjálmsson, læknir
Björn Gíslason, f.v. slökkviliðsmaður, borgarfulltrúi
Ebba Margrét Magnúsdóttir, læknir, sérfræðingur á kvennadeild LSH
Gestur Ólafsson, arkitekt og skipulagsfræðingur, FAÍ, FSFFÍ
Guðl. Gauti Jónsson, arkitekt, f.v. formaður Arkitektafélags Íslands
Hans Gústafsson, verkefnisstjóri
Hermann Guðmundsson, framkvæmdastjóri
Hilmar Þór Björnsson, arkitekt
Ómar Sigurvin, læknir
Sigurgeir Kjartansson, læknir, sérfræðingur í almennum- og æðaskurðlækningum á LSH,
Stefán Matthíasson læknir, formaður Samtaka heilbrigðisfyrirtækja,
Örn Þórðarson, stjórn málafræðingur, MBA, borgarfulltrúi
Vilhjálmur Ari Arason, heimilislæknir á Slysa- og bráðamóttöku LSH

Sjá:

<http://betrispitali.is/>

<https://www.facebook.com/betrilandspitaliabetristad>

Reykjavík 10. október 2018

Velferðarnefnd Alþingis

Umsögn um tillögu til þingsályktunar um óháða, faglega staðarvalsgreiningu fyrir nýtt þjóðarsjúkrahús. 149. löggjafarþing 2018 – 2019. Þingskjal 14 – 14. mál.

Sjúkraliðafélag Íslands (SLFÍ) bendir á að nýbygging þjóðarsjúkrahúss þoli enga bið. Brýnt er að áfram verði haldið með þá uppbyggingu sem er hafin við Hringbraut.

Engum blandast hugur um að húsnæði Landspítala er ófullnægjandi bæði fyrir starfsfólk og sjúklinga, enda uppfyllir það ekki kröfur um öryggi sjúklinga og starfsmanna. Tilfinnanlegur skortur er á einangrunarrýmum á flestum deildum spítalans. Slíkt aðstöðuleysi er verulega íþyngjandi fyrir starfsfólkið og skapar beinlínis hættu fyrir sjúklinga. Vinnustaður sem uppfyllir ekki kröfur um aðbúnað m.t.t. öryggis sjúklinga og starfsfólks hefur veruleg áhrif á líðan og heilsufar sjúkraliða til hins verra.

Aðstöðuleysi sem lýtur að einangrunarrýmum sjúklinga er skólabókadæmi um viðbótarálag á vinnuframlag sjúkraliða. Sjúkraliðar er sú starfsstétt sem sinnir nærhjúkrun og er því alltaf í nánnum samskiptum við sjúklinginn. Nýlegar kannanir sýna að veikindatíðni sjúkraliða hjá Landspítala er um 11% á meðan veikindatíðni annarra starfsstétta spítalans er um 6%.

Það er því afar mikilvægt að uppbygging nýs þjóðarsjúkrahúss verði hraðað eins kostur er og ekki verði enn frekari tafir á byggingu nýs spítala með því að hefja leit að nýjum byggingareit.

Virðingarfyllt,

Sandra B. Franks, formaður Sjúkraliðafélags Íslands

Nefndasvið Alþingis
Velferðarnefnd Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Akureyri, 10. október 2018

Efni:

Umsögn um Tillögu til þingsályktunar um óháða, faglega staðarvalsgreiningu fyrir nýtt þjóðarsjúkrahús, 14. mál.

Takk fyrir að hafa verið beðinn um umsögn í þessu mikilvæga máli. Ég tel það mjög mikilvægt á þessum tímamarki að þing og þjóð taki sem besta ákvörðun í þessu máli þar sem hún getur skipt miklu máli til framtíðar um bæði rekstrarlega og faglega þætti nýs þjóðarsjúkrahúss. Því tek ég undir sjónarmið greinagerðar með þingsályktunartillögunni að framkvæma óháða, faglega staðarvalsgreiningu fyrir nýtt þjóðarsjúkrahús.

Sem slökkviliðsstjóri Akureyrar og yfirmaður sjúkraflutninga á þéttbýlasta starfssvæði sjúkraflutningaaðila á landsbyggðinni tel ég að nálægð sjúkrahúss við flugvöll og aðgengi að sjúkrahúsinu fyrir sjúklinga úr sjúkraflugi sé afar mikilvægt atriði. Stuttur flutningstími er í sumum tilfellum úrslitaatriði um hvort vel tekst til í greiningu og meðferð á bráðveiku fólki. t.d. blóðtappa í heila eða lungum og kransæðastífla í hjarta. Því þarf að tryggja að staðsetning sjúkrahúss verði sem næst framtíðarflugvelli á höfuðborgarsvæðinu og umferðaleiðir verði sem öruggastar og án mikilla tafa. Tel ég þar að miðbæjarstaðsetning sé ekki ekki vænlegur kostur þar sem hætta er á töfum vegna mikillar umferðar.

Umsagnaraðili:

ÓLAFUR STEFANSSON

Slökkviliðsstjóri / Fire Chief

Slökkvilið Akureyrar / Akureyri Fire & Rescue Service

Reykjavík 25.10.2018

Alþingi

Kirkjustræti
101 Reykjavík

Hér með sendist útskrift úr gerðabók skipulags og samgönguráðs frá 24. október 2018 varðandi eftirfarandi mál.

Þjóðarsjúkrahús - staðarvalsgreining

Lagt fram erindi frá nefndarsviði Alþingis dags. 27. september 2018 þar sem óskað er eftir umsögn umhverfis- og skipulagssviðs á tillögu til þingsályktunar um óháða, faglega staðarvalsgreiningu fyrir nýtt þjóðarsjúkrahús. Einnig er lögð fram umsögn umhverfis- og skipulagssviðs dags. 12. október 2018.

F.h. umhverfis- og skipulagssviðs

Örn Sigurðsson

Fylgiskjal: umsögn umhverfis- og skipulagssviðs dags. 12. október 2018.

Reykjavík, 12.október 2018

Mál: Umsögn umhverfis- og skipulagsviðs um tillögu til þingsályktunar um óháða, faglega staðarvalsgreiningu fyrir nýtt þjóðarsjúkrahús.

Vísað er til erindis Velferðarnefndar Alþingis dagsett 27. september sl., þar sem óskað er eftir umsögn um ofangreinda þingsályktunartillögu. Í tillögunni er lagt til að heilbrigðisráðherra láti framkvæma óháða faglega staðarvalsgreiningu fyrir nýtt þjóðarsjúkrahús. Leitað verði til ráðgjafar hjá „erlendum aðilum sem og innlendum fagaðilum sem verði falið að gera úttekt á mögulegri staðsetningu, m.a. með tilliti til fjárhags-, gæða-, samgöngu-, umferðar- og öryggismála.“ Hér að neðan er umsögn Umhverfis- og skipulagsviðs Reykjavíkur og er hún samhljóða fyrri umsögn frá 23. febrúar sl.

Gert hefur verið ráð fyrir Landspítala við Hringbraut í skipulagi borgarinnar allt frá því að tekið var frá land fyrir spítalann sunnarlega í Skólavörðuholti árið 1918. Síðan 1969 hefur verið gert ráð fyrir frekari þróun og uppbyggingu Landspítalavæðisins til suðurs. Í skipulagi borgarinnar hefur því lengi verið frátekið rúmgott svæði til þarfa þjóðarsjúkrahússins við Hringbrautina og hafa skipulagsákvæðanir í staðfestu aðalskipulagi alltaf tekið mið af því. Borgaryfirvöld hafa því ávallt stutt og virt ákvarðanir ríkisvaldsins um að byggja áfram upp spítalastarfsemi á svæðinu við Hringbraut. Það hefur líka verið álit borgaryfirvalda að staðsetning Landspítala-háskólasjúkrahúss sé hentug, á mótum fjögurra afkastamikilla stofnbrauta, sem auðvelt er að þjóna með góðum almenningssamgöngum, nálægt Háskóla Íslands og rannsóknarstarfsemi, í grennd við þéttbyggð íbúðarhverfi og nærri þungamiðju athafnalífs höfuðborgarsvæðisins. Starfsemi vinnustaðar eins og Landspítalans hefur ennfremur verið mikill styrkur fyrir samfélagið og atvinnulífið í Reykjavík.

Borgaryfirvöld hafa sett fram þá stefnu að skapa klasa háskóla og rannsóknastofnana í Vatnsmýrinni. Sú stefna var fyrst fram í Aðalskipulagi Reykjavíkur 2001-2024 (AR2001-2024) sem samþykkt var árið 2003 og tók mið af því að framtíðaruppbygging spítalans yrði við Hringbraut. Sambærilega stefnu um þekkingarklasa í Vatnsmýrinni var sett fram í svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins 2001-2024, sem samþykkt var sama ár og svipaða stefnu má finna í núgildandi aðalskipulagi borgarinnar og svæðisskipulagi. Ákvörðun um framtíðarstaðsetningu Landspítala við Hringbraut er því ekki byggð á AR2001-2024 sem slíku, eins og haldið er fram í greinargerð með þingsályktunartillögu, heldur tók umrætt aðalskipulag mið af niðurstöðu starfsnefndar heilbrigðisráðherra frá janúar 2002, sem hafði verið sett á stofn eftir að ákveðið var að sameina spítalana í Reykjavík. Með niðurstöðu nefndar heilbrigðisráðherra var staðfest að Landspítalinn-háskólasjúkrahús yrði ekki fært úr stað og frekari þróun og uppbygging yrði til suðurs frá núverandi spítalavæði, eins og hafði verið ráðgert frá 1969. Í framhaldi þess var meðal annars loks ráðist í færslu Hringbrautar sem lengi hafði staðið fyrir dyrum vegna fyrirhugaðrar uppbyggingar.

Það er alls órökstutt í greinargerð með þingsályktunartillögu að forsendur um staðarval við Hringbraut séu brostnar, þar sem „ekkert þeirra umferðar- og skipulagsúrræða sem þar er reiknað með er í gildi núna.“ Í þessu samhengi er rétt að nefna að ekki hafa verið gerðar neinar verulegar breytingar á umferðarskipulagi á svæðinu frá því sem var ákveðið í AR2001-2024. Áfram er gert ráð fyrir möguleika á Öskjuhlíðargöngum og stofnbrautirnar, Bústaðavegur, Snorrabraut, Miklabraut og Hringbraut eru enn á sínum stað. Mögulegur stokkur undir Miklubraut, sem nú er rætt um, mun einnig auka aðgengi að svæðinu. Ennfremur hefur verið sett fram stefna um miðstöð almenningssamgangna á höfuðborgarsvæðinu á BSÍ-reit og á döfinni er skipulagssamkeppni um hana. Varðandi aðrar skipulagsforsendur sem horft hefur verið til, þá er Háskóli Íslands enn á sínum stað og Háskólinn í Reykjavík kominn í nágrennið, Vísindagarðar byggjast upp í samræmi við stefnu aðalskipulagsins og miðborgin og atvinnusvæðin á Nesinu eru áfram þungamiðja athafnalífs á höfuðborgarsvæðinu.

Sömu grundvallarforsendur eru því fyrir staðarvalinu í núgildandi Aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030 og voru í AR2001-2024 og sómuleiðis í svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins.

Ekki er ástæða til að rifja upp í þaula þær staðarvalsgreiningar sem lóðarhafi hefur látið vinna á undanförunum árum. Þeir staðarvalskostir sem hafa einkum verið skoðaðir hafa auðvitað hver og einn haft sína kosti og galla, en almennt hefur þó ekki verið mikill munur milli kosta í einstökum atriðum, þegar horft er til skipulags- og umferðarmála. Gatnatengingar og greiðar samgöngur hafa t.a.m. verið verið taldar ásættanlegar í öllum staðsetningarkostum en Hringbraut þó áberandi best varðandi aðgengi annarra ferðamáta en einkabílsins. Ekki hefur heldur verið er gert upp með afgerandi hætti milli kosta varðandi sveigjanleika í skipulagi lóðar og þróunarmöguleika á svæðinu. Hinsvegar ef horft er til þátta eins og nálægðar spítalans við háskóla og rannsóknastarfsemi og stofn- og rekstrarkostnaðar spítalans, hafa niðurstöður hinsvegar verið nokkuð eindregnar. Að jafnaði hefur verið talið að hagkvæmast að byggja upp við Hringbrautina og nýta þær fjárfestingar sem þar eru fyrir. Stofn- og rekstrarkostnaðarþátturinn hefur ítrekað verið endurmetinn og með sömu niðurstöðu.

Óskir rekstraraðila spítalans og ríkisvaldins í þessu máli hafa verið skýrar og það er engin ástæða til að efast um að ekki hafi verið valinn skynsamlegasti kosturinn í þessu stóra máli. Áform um framtíðaruppbyggingu spítalans við Hringbraut hafa verið á borðum fjölmargra ríkisstjórna og mismunandi borgarstjórnarmeirihluta. Því má ætla að breið sátt sé um staðarvalið í samfélaginu, sem er mikilvægt þegar ráðist er í stórframkvæmdir sem þessar.

Staðsetning þjóðarsjúkrahúss og annarra stórbygginga verður seint óumdeild. Vel unnar staðarvalsgreiningar eru auðvitað mikilvægar í þessu samhengi, til að gefa vísbendingar um hagkvæmustu kostina og skapa breiðari sátt. Það verður hinsvegar ávallt umdeilanlegt hvernig ber að standa að staðarvalsgreiningu, hvaða þætti eigi að leggja til grundvallar og hvaða vægi hver þáttur eigi að fá. Þó nokkuð sé um liðið síðan fyrra kostamat var unnið, þá má ætla að sömu grunnþættir verði lagðir til grundvallar í nýju mati og líklegt að svipað vægi væri lagt á einstaka þætti. Endurtekin staðarvalsgreining er því ekki líklega til að leiða til nýrrar afgerandi niðurstöðu eða niðurstöðu sem breiðari sátt yrði um. Það gæti líka skapast ágreiningur um hvernig ætti að standa að sjálfri staðarvalsgreiningunni og væri það ekki gott vegarnesti fyrir slíkt verkefni.

Ef heilbrigðisráðherra kýs að láta endurtaka staðarvalsgreiningu fyrir Landspítalann þá munu skipulagsyfivöld Reykjavíkurborgar að sjálfsögðu liðsinna því verkefni.

Haraldur Sigurðsson

Umsögn Verkfræðingafélags Íslands (VFÍ) um tillögu til þingsályktunar um óháða, faglega staðarvalsgreiningu fyrir nýtt þjóðarsjúkrahús þingskjal 14. mál.

Verkfræðingafélag Íslands vísar í fyrri umsögn dags. 8. mars 2018 sem er hér meðfylgjandi.

Reykjavík 7. október 2018.

Fyrir hönd stjórnar Verkfræðingafélags Íslands.

Páll Gíslason

Páll Gíslason, formaður VFÍ.

Umsögn Verkfræðingafélags Íslands (VFÍ) um tillögu til þingsályktunar um óháða, faglega staðarvalsgreiningu fyrir nýtt þjóðarsjúkrahús þingskjal 155 – 88. mál.

Verkfræðingafélag Íslands (VFÍ) tekur undir þau sjónarmið margra fagaðila að bygging nýs Landspítala þoli enga bið. Heilbrigðiskerfi þjóðarinnar er í húfi og leggst stjórn VFÍ gegn tillögunni sem hér um ræðir. Fyrir því má færa mörg rök sem fram hafa komið meðal annars í umsögnum Háskóla Íslands og Landlæknis.

Það er að mati stjórnar VFÍ óraunhæft að ætla að ný staðarvalsgreining taki tvo mánuði, nær væri að tala um tvö ár.

Byggingaáform eru nú þegar komin til framkvæmda á lóð Landspítala við Hringbraut og var ákvörðun um staðarvalið byggð á vandaðri og vel ígrundaðri vinnu fjölmargra fagaðila. Meðal annars hafa vandaðar staðarvalsgreiningar verið unnar allt frá árinu 2001.

Marg sinnis hefur verið bent á og færð rök fyrir því að öruggast, fljótlegast og ódýrast sé að byggja við Hringbraut. Fjölmargir sérfræðingar hafa bent á að það muni seinka framkvæmdum um að minnsta kosti 10 – 15 ár að velja spítalanum nýjan stað.

Reykjavík 8. mars 2018.

Fyrir hönd stjórnar Verkfræðingafélags Íslands.

Páll Gíslason, formaður VFÍ.